

Eesti Võlausaldajate Liit on kokku pannud maksejõuetuskomisjoni revisjonile esitamiseks ettepanekute pidepunktid, mis vajavad avalikku diskussiooni eri vaadete (ühiskonna valdkondade) esindajate poolt ja mis tagaksid võlausaldajatele toimivama kaitse pahatahtlike maksejõuetuste vastu:

- Välja selgitada juhud, mis eeldavad ettevõtlus- või ärikeelu rakendamist ja selle kohaldamiseks mõistlikku ajaperioodi. Ärikeelu rakendamine üksnes pankrotimenetluse lõppemiseni või raugemiseni ei ole piisav.
  - o EVUL-i kasutuses on laiaulatuslik juhatuse liikmete maksekäitumiste analüüs, mis võimaldab tuvastada tahtlike maksejõuetuse tunnused, mille põhjal on võimalik määrata mõistlikud piirmäärad ärikeeldude rakendamiseks.
- Maksu- ja erasektori võlgades ettevõtte võõrandamisel juhatuse ja/või omaniku vastutuse regulatsioon (vajalik meede variisikute massilise kasutamise lõpetamiseks):
  - o Kohustuslik audiitorkontroll enne ettevõtte võõrandamist
  - o Aruandekohustused (maj.aasta aruanded ja maksudeklaratsioonid) enne võõrandamist peavad olema täidetud.
  - o Juhatuse liikme vahetuse teavitamise piiraeg, mil on võimalik esitada järelepäringuid või nõudeid olemasolevale juhatuse liikme(te)le.
  - o Majandustegevuse kindlustusfond (detailne kirjeldus eraldi).
- Pankrotiga hilinemisel leida töötav meede, mis reguleeriks õigeaegset pankrotimenetluse algatamist:
  - o Võimaldada võlausaldajal esitada kohtule põhjendatud (vastavalt regulatsioonile) taotlus ettevõtte pangatehingute avamiseks.
  - o Pangatehingute haldamine tarkvaras, mis automatiseeritult koostab pangaandmete põhjal raamatupidamise väljatrükiid ja sellekohane koostöö erasektoriga, näiteks Inforegister.ee-d arendaval Register OÜ-l on pangatehingute haldamise prototüüp olemas. Tehingute haldamise tarkvara võimaldab tuvastada reaalse ajaperioodi, mil ettevõtte muutus maksejõuetuks.
- Muuta võlgade puudumise korral ettevõtete likvideerimise protsess lihtsamaks. Praegune alternatiiv - Äriregistri sundkustutamise:
  - o Portaali inforegister.ee kogemus näitab, et ettevõtjad ei saa likvideerimise protsessi vajadusest aru ega oska ettevõtteid likvideerida, mistõttu on Äriregistris likvideerimismenetlus pooleli tuhandetel ettevõtetel, millest osadel juhtudel on aruanded esitamata kuni 20 aastat. Võimaldab korrastada riiklik register ettevõtetest, kes soovivad oma ettevõtte tegevuse lõpetada, kuid on takerdunud bürokraatiasse. Eestis on registreeritud ettevõtteid ca 230 000, mis arvestuses tööealise elanikkonna suurusega, ei ole mõistlikus vahekorras.
- Pankrotiprotsesside avalikustamine (pankrotiprotsessist võlausaldajate raha kättesaamine on keeruline ja kulukas, mistõttu loobutakse oma õiguste kaitsest):
  - o Pankrotihaldurite valduses olevad andmed avalikuks (nõuded-kohustused, arvamused/eksperthinnangud). Pankrotiprotsessid viiakse läbi suletud ringis, mistõttu pankrotimenetluste põhjuste ja tagajärgede ülevaade on puudulik.

- Kohtutäiturite valduses olevad täitemenetlusandmed avalikuks
- Pankrotihaldurite ja kohtutäiturite tegevuste tõhustamine ja parem järelvalve. Parema koostöö ja informeeritum andmeside võlausaldajatega (lahendus e-keskkond).
- Pankroti kindlustusfondi loomine, mis võimaldaks finantseerida pankrotimenetlusi. Paljud ettevõtjad krediteerivad pankrotistunud ettevõtete nõuded, millega omakorda rikutakse raamatupidamise seadust ja ka riigil jääb saamata käibemaks. Leida ühine riigi- ja erasektori vahel toimiv mudel, kus nõude olemasolu korral ei jääks riigil saamata tulu ja erasektoris julge võlausaldaja ei peaks üksi maksma kinni keerulisi ja kalleid pankrotimenetlusi. Eesmärk peaks olema ka pankrotiprotsesside tulemuslikum läbiviimine.
- Seada mõistlik piir lokkamatule ettevõtete loomisele, kui neid tegelikult ei ettevõtluses realselt ei kasutata (0 käibe) või kasutatakse kulude ja tulude optimeerimiseks, näiteks juhtumid kus omanik ja/või juhatuse liikme ettevõtte pakub teenuseid/tooteid ühe ja sama valdkonna põhiselt. Kulud ja sellega seotud võlad jäetakse ühte ettevõttesse, kuid tulud liiguvad teise, mis moonutab konkurentsiturgu ja võimaldab tooteid müüa alla omahinna.
  - Kehtestada käibe alampiir, millest allapoole ei ole mõistlik ettevõtet majandada/ülal pidada (siduda näiteks palgakvoodiga. Lisaks käibe tekke ajaline piir, mil ettevõtte peab hakkama käivet tootma või arendustegevused/investeeringud käibe tootmise arengufaasi viima.
  - Kehtestada mõistlik ülempiir, kuipalju suudab üks inimene erinevate valdkondade ettevõtteid juhtida.
  - Luua professionaalne ettevõtjate nõustamise / täiendõppe süsteem (e-õppekeskkond, foorum, sotsiaalne mentorlus, ettevõtlikkuse ja läbilöögivõimelisuse kasvatamine jms)

Inforegistri andmebaas ja analüütilised mudelid

Register API (inglise keeles Application Programming Interface) on teenus Register platvormilt B2B andmete pärimiseks ning sinna edastamiseks. See on HTTP protokollil baseeruv REST teenus mille kaudu saab nt pärida ettevõtete, mittetulundusühingute ja riigiasutuste põhiandeid ning riskiskoore, edastada klientide võlanõuete infot ning teostada muid ülesandeid, mis on B2B rakendustele vajalikud.

Register App Engine Graph API ehk Graph API (dev.ir.ee) on REST (representational state transfer) teenus lingitud avaandmete ja äriinfo saamiseks Register OÜ platvormilt. Tegemist on nii riiklikest registritest kui ka eraallikatest pärinev infoga, nagu näiteks maksu- ja muud võlad, deklaratsioonide ja majandusaasta aruannete teave aga ka ülevaade makstud maksudest, ettevõtte juriidilistest andmetest ning juhatuse liikmetest ja omanikest. Graph API on kasutusel inforegister.ee-s, kus on võimalik lingitud kujul saada infot Eesti ettevõtetest ja ettevõtjatest ning nende endisest ja praegustest seostest.

Linkandmete väljundiks on masinloetavad seoseid, et moodustada andmemassiivne, millest infot pärida. Linkandmetes üldisemalt nähakse suur tulevikupotentsiaali ja võimalikku lahendust probleemile, kuidas järjest kasvavas andmemahus orienteeruda ja kasu saada.

